

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 159.

V Ljubljani, v petek 13. julija 1888.

Letnik XVI.

JOSIP JERIČ.

Žalostna dolžnost nam je, Slovincem naznaniti smrt izdajatelja našemu listu. Po hudem, večdnevem trpljenji je Bog v večnost poklical moža rodoljuba, kateri je toliko storil za domovino svojo, da bode ime njegovo nepozabno ostalo med nami. Umrl je sinoči 12. julija ob poluosmih v Šent-Vidu na Koroškem pri usmiljenih bratih, kamor se je pred par tedni podal, da bi si učvrstil slabotno zdravje.

Kedo in kaj je svojemu narodu bil pokojnik, pojasné naj naslednje črtice iz njegovega življenja. Rojen 28. februarja 1823 na Gradišču fare šentvidske pri Zatičini je bil posvečen 31. julija 1847. Služil je za duhovnega pomočnika v Trebnjem, v Ajdovici, na Dolih; potem bil subsidiarij pri bolehnem župniku Janezu Kovačič-u na Dobovcu, in po njegovi smrti do prihoda novega župnika meseca novembra 1852 administrator. Na to služboval je Jerič zopet kot kapelan na Studencu od l. 1852 do 1856, in v Sv. Križu pri Kostanjevici do l. 1859. Dne 27. aprila 1859 postal je samostojen duhovni pastir v Dobovcu pod Kumom, kjer je slabotni mož skoraj 20 let jako marljivo in vestno oskrboval to težavno ter hribato duhovnijo in je domačim pa tudi mnogobrojnim božjepotnikom na Kumu bil jako navdušen in natančen dušni pastir, šolski mladini vnet učitelj. A bil je ranjki župnik Jerič tukaj svojim faranom še tudi v drugem smislu vodnik: osnoval si je umno, rekel bi vzgledno gospodarstvo. Na vrtu in polji svojem delal je poskušnje z raznoterimi tujimi rastlinami in novimi pridelki, v čebelnjaku domačem imel je panjove najnovejših sistemov. Leta 1862 je cerkev sv. Neže na Kumu popolnoma prenovil in l. 1865 farovž prezidal. — Ko slabotni mož na gorati višini že kar ni več mogel opravljati svoje službe, izprosil si je pokojnino ter se preselil v Ljubljano, a ne da bi miroval, složno preživel svoje dni, ampak da bi se le na drug način, še bolj trudil za blagor domovine. Spoznavši bistro glavo župnikovo in voljo njegovo, povsod koristiti, kjer je mogel, jeli so ga v Ljubljani brž voliti v razne družbe in odbore. Dolga leta se je trudil pri kmetijski družbi za Kranjsko ter je kot nje odbornik prav pridno deloval v odsekih. Od nekdanj prijatelj čebelarstvu je ustanovil „Čebelarско društvo“ in v prosep družbi poseben list „Slov. Čebela“, kojemu je on sam bil vrednik. Ko sta mu umrla prijatelja ter velika pospešitelja čebelarstvu g. župnik Anton Jugovic pa ljubljanski veletržec Souvan, hirati je jelo tudi čebelarско društvo, in prejenjala je izhajati „Slov. Čebela“. — Tudi pri nesrečni banki „Sloveniji“ se je trudil Jerič nekoliko let. O neki dóbi so za „Slovenca“ hudi časi nastopili. Dokaj jih je bilo, ki bi bili list najrajše uničili; v tej stiski je Jerič prevzel njega vredništvo ter časniku trikrat na teden in pozneje vsak dan izhajajočemu kot vrednik žrtvoval skoraj ves svoj čas. Še-le lani, ko mu je bolj in bolj jela pešati telesna in duševna moč, izročil je „Slovenčevu“ vredništvo mlajšim, čvrstejšim ramam. — Spoznavši silno potrebo v krščansko-konservativnem duhu pisanega slovenskega dnevnika in uvidevši, da se bode „Slovenec“ sam ob sebi težko težko ohranil, hotel mu je preskrbeti trdna, zanesljiva tla. V ta namen je s pomočjo vnetih in požrtvovalnih duhovnikov slovenskih l. 1879 ustanovil „Katoliško Bukvarno“ in l. 1883 „Katoliško Tiskarno“. Prav Jerič je bil tudi, ki je že leta in leta skušal ustanoviti v Ljubljani „Katoliško tiskovno društvo“, kar pa se je zgodilo še-le lansko poletje. Ta družba je kot moralna oseba prevzela po Jeriču pričeto bukvarno in tiskarno, da obojno oskrbuje našemu katoliško-vernemu narodu v korist. Do svoje smrti je bil ranjki župnik ljubljanskemu tiskovnemu društvu podpredsednik.

Prav rad je pokojni Jerič, zlasti odkar je bival v Ljubljani, podajal se na daljša potovanja. Najrajše je obiskaval čebelarške shode in razstave po tujih deželah. L. 1880 je prehodil vso Nemčijo na široko in visoko noter do Kolina in Düsseldorfa. Res, zgodilo se je, kar so mu prijatelji časih napovedovali v šali: celó smrt ga ni našla doma!

Ranjki J. Jerič bil je mož trdnih načel, strogo katoliškega mišljenja; vnet za vse, kar bi slovenskemu narodu pomoglo k časní ali večni sreči. Bistro mu je bilo oko za znamenja in potrebe časa. Težav se ni ustrašil nikoli; in v svoji podjetnosti lotil se je reči, katere so se drugim zdele neizvršljive. Res je bil počasen, a vztrajen, železne volje; varčen sicer, vendar jako gostoljuben. Bil je Jerič vseskozi narodnjak-poštenjak!

Bodi mu med Slovenci blag spomin in pri Bogu večno plačilo. R. I. P.

Papeževa okrožnica o človeški prostosti.

(Dalje.)

Ker je torej ena vera v državi potrebna, torej se je treba one držati, ki je edino prava in se kot taka tudi lahko spozna, posebno v katoliških državah, ker je ista z očitnimi znamenji zaznamena. Torej naj oni, ki imajo državno krmilo v rokah, to vero varujejo in branijo, ako hočejo, kakor je njihova dolžnost, modro in s pridom za občestvo državljanov skrbeti. Kajti javna oblast je v korist onih postavljena, ki so vladani; in akoravno je njena prva skrb ta, da bi državljane k časnemu blagostanju privela, vendar naj ne ovira, ampak podpira naj človeka v njegovem prizadevanju, da bi največje in najvzvišenejše dobro, namreč blaženost v večnosti dosegel. Do te blaženosti pa ne more priti, ako se vera zanemarija.

O tem pa smo že drugje dosti govorili: kar bi radi tukaj povedali, je le to, da taka prostost pravi prostosti vladajočih in vladanih naravnost nasprotuje. Zato so koristi, ki jih vera podaja, za obadva dela čudovite; Boga spoznavajoč, začetnika vse oblasti, opominja vladarje ostro, da svojih lastnih dolžnosti naj ne zanemarjajo, da naj pravično in milostno vladajo, ter da z narodi dobrotno in bolj z očetovsko ljubeznijo ravnaajo. Od podložnih zahteva, da so postavnim vladarjem kot božjim služabnikom pokorni, da, opominja jih ne le k pokornosti, ampak k spoštovanju in ljubezni do oblastnikov, prepovedujoč jim upore in vse ono gibanje, ki samo moti javni mir in red ter večini državljanov le še zmanjša njihovo prostost. Koliko vera npravnosti pripomore, in koliko npravnost prostosti koristi, tega niti ne omenimo; kajti razum uči in zgodovina potrjuje, da, kolikor večja npravnost, toliko večja prostost, blagostanje in moč držav.

V nastopnem nekoliko pomislimo o prostosti govorjenja in tiska. Ni nam pač treba niti omeniti, da v tem oziru neomejena, ne modro umérjena prostost po pravici niti obstati ne more. Pravica je npravna moč in, kakor smo že rekli ter spet in spet rečemo, bilo bi nespametno misliti, da bi od narave brez razločka isto pravico imela resnica in laž, dobro in zlo. Kar je resničnega in poštenega ima pravico, da se svobodno in previdno po državi širi ter vsem obče blago postane; laž pa, to največje duševno zlo in pa pregrehe, ki srce in npravnost kvarijo, mora javna oblast skrbno zatirati ter paziti, da ne bi država kake škode trpela. Zlorabo duševne moči, ki neskušnim škodo provzročuje, mora gosposka ravno tako zatirati, kakor fizično nasilstvo nasproti slabim. To pa tembolj, ker večina državljanov se zofističnih zmot, posebno ako strastem ugajajo, niti ubraniti ne morejo ali pa le z velikimi težavami. Ako je samovoljnosti vsakega posameznega prepuščeno, da sme govoriti in po tisku širiti, kar mu se poljubi, ostalo ne bo nič več neoskrunjenega in nedotakljivega, tudi ne one najvišje resnice narurne, katere bi morali spoštovati kot najmenitnejšo občo dedino človeške družbe. Ako je resnica polagoma otemnjena, potem začne, kakor se to večkrat zgodi, različne in nevarne zmote vladati. Kajti kolikor manjša prostost, toliko večja je samovoljnost, in toliko večja in varnejša je prostost, kolikor bolj je samovoljnost brzdana.

Nasproti pa je dovoljeno, ne da bi bil naravni red kaj prizadet, svobodno govoriti o takih rečeh, ki so od Boga človeškemu preiskovanju prepuščene; taka svoboda namreč nikdar človeka ne vodi k zatiranju resnice, pač pa jo večkrat zasledi in razodene.

Enako moramo soditi o tako imenovani svobodi učenja. Ni dvoma, da se sme resnica le duhov polastiti, ker v njej je dobro, namen in popolnost razumnega bitja: zato sme nauk le resnico podajati, in to nevednim in vedočim, da bi namreč resnico oni spoznali, ti pa jo varovali. Zato je učečim očitna dolžnost, zmoto od duhov odstranjevati, ter s trdno ograjo zapreti pot do krivih nazorov. Razvidno je torej, da je ona prostost, ki dovoljuje učiti, kar in kakor se komu poljubi, popolnoma umu nasprotna in meri le na to, da bi popolnoma izpodkopala pravo od Nas priporočano prostost. Te samovoljnosti javna oblast ne more dopustiti svojim državljanom, ne da bi svoje dolžnosti prelomila. Toliko manj, ker imajo učitelji pri slušateljih veliko veljavo, in učencu je le malokdaj možno z lastno sodbo razsoditi, je li resnično, kar je učitelj predaval. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. julija.

Notranje dežele.

Predčerašnja „Wiener-Zeitung“ objavlja potrjene sklepe državno-zborske delegacije gledé skupnega proračuna.

V župni cerkvi dunajskega X. okraja — „Favoriten“ — bila je v dan sv. Cirila in Metoda češka pridiga. Okrajni odbor se je zaradi tega pritožil pri mestnem starešinstvu, židovsko-liberalno časopisje pa je zagnalo grozen krik, češ, da bodo v kratkem Čehi zahtevali tudi uradnike, ki razumejo nemški in češki, Nižjeavstrijsko bo v kratkem dvojezična kronovina. „Grazer Volksblatt“ tem krivonosim kulturonoscem dobro odgovarja: „Dandanašnji ni več mogoče vabiti Slované v prestolnico in jih potem ponemčevati. Nespametno je zahtevanje, da bi smel samó Nemec narodno čutiti, ako manjka moč, s kojo bi se mogla ta zahteva ukrepiti; ako pa je moč in se porabi v takov namen — potem je postopanje nekrščansko in nemoralno.“

Ob erdeljsko-rumunski meji se klati roparska četa, ki je že več ljudi oropala in pomorila. Mejno prebivalstvo je zelo preplašeno. Lopovi imajo na obrazih krinke ter se sumi, da so to vstajniki, najeti od erdeljskih irredentovcev v Bukareštu.

Vnanje države.

Črnogorski knez se bo vdeležil s prestolonaslednikom in ministrom Vukovićem kijevske slavnosti.

Bolgarska vlada je v svoji denarni zadregi poslala dva zastopnika v London, da bi tamošnjim glavničarjem za vsako ceno prodala posestni naslov železnice mej Ruščukom in Varno. Težko se jima bo to posrečilo pri sedanjem politiskem položaji. Ako pa vzlic temu dobi Bolgarija denar iz Anglije, bo to le nekaka nagrada angleške vlade za nadaljni upor Bolgarije nasproti Rusiji.

Sestanek nemškega cesarja in ruskega carja bo strogo politiskega značaja. Zaradi tega bo tudi Viljema spremljal minister Herbert Bismarek. Aleksandra pa Giers. Kanceler Bismarek je prosil svojega vladarja, naj ga oprostí potovanja z ozirom na slabo zdravje. Pri sestanku se bodo obravnavala vsa mejnarodna vprašanja, ki se tičejo Nemčije in Rusije. Gotovo je, da bo sestanek odločno vplival na mejnarodno politiko.

Francoski finančni minister Peytral se je izjavil pred proračunsko komisijo, da gledé 67milijonskega kredita za utrjevanja pristanišč ne more še predložiti finančnega sistema, nasvetuje pa, da se ti troški začasno prepišejo na tekoči dolg. Zbornica temu ni pritrdila, marveč je sklenila, da toliko časa ne pové v tem oziru svojega mnenja, dokler ne naznani vlada, kakó naj se pokrije ta izredni mornarični proračun.

Najnovejši napad italijanske vlade na suverenitetne pravice papeževe gledé eksteritorialnosti Vatikana razpravljajo rimski katoliški listi jako temeljito ter pri tem opozorujejo na pravdo stavbenege mojstra Martinuccija zoper majordoma apostolskih palač, ki se je vršila pred nekaterimi leti; italijanska sodišča so se izjavila, da so pristojna za razsodbo te zadeve, čemur pa je oporekal sv. Stol. Tem povodom je sestavil Leon XIII. lastno sodišče z nalogom, da v vseh stopnjah razsodi vse notranje vatičanske pravne dogodke. Najnovejši vladni čin se tedaj obrača zoper osebno naredbo papeža Leona XIII. Stališče sv. Očeta je slabše, kakor ono inozemskih zastopnikov v Rimu, kojim je eksteritorialnost zajamčena. Povodom Martinuccijeve pravde je rekel kot italijanissimus zloglasni prof. Bonghi: „Za nobeno ceno ne moremo želeti, da bi Vatikan, v koji ne moremo stopiti in iz kojega nočejo iti, postal pekel onemu, ki je v njem zaprt.“ „Osservatore Romano“ posebno še opozेरuje na ono točko napominane vladne naredbe, ki določuje: V bodoče ne more nobeden papežev bilježnik, kojega ni pripoznala italijanska vlada, držnodeljavno poverovati listin. Odslej ne bo mogel tedaj niti sv. Oče niti katerikoli kardinal napraviti oporo, ako ne bo navzoč zastopnik sovražne vlade. — Struna je grozno napeta, pretrgala se bo, kdo pa bo pri tem trpel škodo, o tem ni dvojbe!

Dne 10. t. m. je odplul iz Rima italijanski vojni parnik „Dogali“, da se pridruži obema ladijama pred Zanzibarom. Italija je tedaj pripravljena v skrajnem slučaju tudi dejanski postopati. Vendar pa se nadeja, da bo odposlanec Cecchi spravljivim potom poravnal to zadevo.

Angleška zgornja zbornica je predčerašnjim v drugem čitanji obravnavala postava o preosnovi zgornje zbornice. Konečno pa je Salisbury umaknil ta vladni načrt, ker je izprevidel, da se ne more rešiti tekom sedanjega zasedanja.

Sir Drummond Wolff je perzijskemu šahu predložil ponudbo neke angleške družbe za zgradbo železnice od Teherana do perzijskega zaliva. Ta družba ponuja Perziji eden milijon frankov letne najemnine za prepustitev perzijskih carinskih uradov ob Kaspiškem morji in perzijskem zalivu.

Španski dvor se je preselil v San-Sebastian. — Več listov poroča o nevarnosti, da bo izbruhnila vstaja mej španskimi vojaki. Vladni krogi pa to vest odločno zanikujejo.

V Rumuniji je izšla knjižica z naslovom: „Vprašanje rumunske dinastije“, ki se poteza za to, da bi se iz narodnostnih ozirov odetranil kralj Karol in sploh nemška vladarska hiša. Brošurica vzbuja veliko pozornost. V enskem smislu bo bajé začel izhajati v kratkem tudi neki list. Zatrjuje se, da je duša temu gibanju princ Aleksander Cusa.

Izvirni dopisi.

Od Sore, 9. julija. V minolem mesecu smo željno pričakovali mirnega, ohladilnega dežja, a zdaj hrepenimo po lepem vremenu. Nasledki obilne mokrote se pri nas že kažejo. Nedeljo popoldne po krščanskem nauku gredó otroci borovnice brat v strmi hrib Hom, bilo je okoli 5. ure. Po robu ob ne velikem studenci — ljudje pravijo hudournik — ki izvira iz hriba, lezejo navkreber, kar zaslišijo votlo gromenje, hrščanje in pokaanje prav v bližini. Urnih nóg jo mahoma uberejo proti domu ter preplašeni pripovedujejo, kaj so slišali. Ljudje se napotijo pogledat. In groza! Hrib se je odtrgal ob desni strani omenjenega hudournika. Kamenje in prot se vali navzdol — počasi, kajti jarek, po katerem se je hudournik odtekal, je bil ozek in plitev, plaz ogromen, sproti si s silo napravlja pot, vse mora odjenjati, zdolej zemljo do trde skale, drevesa majhna in velika ruje s korenino. Smreke po 40 cm. v premerji so čez pol prelomljene, kar ni čuda, kajti skale v velikosti hribovske kočé se valijo navzdol. V podnožji je ta ogromna zmes zemlje, kamenja in drevja preplavila njive in travnike ter napravila prizadetim posestnikom veliko škodo.

Čez vodo Soro so si ljudje letošnjo pomlad napravili dve brvi, ena je seniška, druga gorenjska, da jim je bilo priložno hoditi v Hom po drva in steljo. Velika voda je zdaj obe dve odnesla. Dva dni pred povodnijo šla je neka ženska čez seniško brv. Česnje je prodajala v papirnici v Goričah, nato je pila špiritovo žganje. Na sredi brvi se začne motoviliti in pade v vodo. Bila sta blizu dva moža, ki sta jej precej prihitela na pomoč ter jo iz vode potegnili, a bila je že mrtva. Hudomušni svet zdaj govori: Ko bi bila voda dva dni poprej brv odnesla, pa bi ženska ne bila utonila.

Iz Bučke na Dolenjskem, 9. julija. Malo kedaj se od nas kaj piše, danes pa vam, dragi bralci, moram nekaj žalostnih novic napisati. Dne 29. junija, na sv. Petra dan, popoldne ob eni uri prihrula je od zahoda strašanska toča, katera nam je v pol ure vse vinske gorice popolnoma in deloma tudi žitno polje pobila. Tako hude toče tukaj že stari moške in ženice ne pomnijo: preteklo je že čez 60 let, kar ni bilo tukaj take nesreče. Bil je tudi hud vihar z nalivom, da je po enih vinogradih popolnoma zgornja prst odnešena; trsni les je tudi tako poškodovan, da drugo leto ne bode še mogla trta roditi.

Prišel je dné 5. t. m. k nam naš državni in deželni poslanec velečenjeni g. Viljem Pfeifer, da je pregledal naše poškodovane vinograde in polje. Obhodil je vse vinograde in polje ter prepričal se, kakošna nesreča nas je zadela. Gospod skazal nam je s tem svojo dolžnost, kakor bi jo moral tudi vsak poslanec, kateremu je kaj mar za njegov volilni okraj. Poslanec odšel je od nas z žalostnim srcem ter nam obljubil, da bode pri prihodnjem deželnem zboru našo nesrečo gospodom poslancem natanko popisal ter nam pomagal, kar bode v njegovi moči.

Konečno moram omeniti še to, da so tukajšnji posestniki milovanja vredni, ker večinoma imajo v vinogradskih pridelkih svoje denarje za davke in druge potrebščine.

Iz Želimlja, 9. julija. Da bi častni čitatelji izvedeli, kaj je z našo novo cerkvico, za katere zidanje so morebiti tudi milodare poslali, sporočim nekaj malega iz naše doline.

Nova v resnici potrebna cerkev, ki se je z milodari dobrotnikov večinoma zidala, je dodelana in tudi znotraj lepo okrašena, kolikor je bilo mogoče. Marsikateremu je morebiti že znano, da dela velikega altarja iz angleškega cement-marmorja smo izročili g. Matiju Ozbiču, podobarju iz Kamnika. Postavljati je pričel altar že spomladi leta 1887. Rad bi bil on delo dokončal, pa Bog ga je poklical iz tega sveta. Po njegovi smrti je prevzel delo njegov sin g. Matija Ozbič, ki se je na Dunaji popolnoma izučil v stavbi altarjev, prižnic, krštunih kamnov, obhajilnih ograj itd. — Pri nas je po-

kazal, da on očeta v tej stroki veliko — veliko preseže. Mojsterski je on minoli teden to delo izvršil, altar je na novo očistil, podobe sv. Vida, sv. Petra in Pavla, podobe pri tabernakelju na novo polihromoval tako lepo in ukusno, da je zdaj naš altar res lepota naše nove cerkve. — Postavil je on tudi krstni kamen iz angleškega cement-marmorja, da se gledalci čudijo, kako se more iz cementa kaj takega narediti.

Duhovščini in drugim ga morem za dela iz angleškega cement-marmorja, pa tudi iz drugega cementa najtopleje priporočiti. — Kdor pa se hoče še sam prepričati, naj pride pogledat, saj Želimlje niso daleč od Ljubljane.

Na koncu svojega poročila in priporočila g. M. Ozbiča še to-le: Ker se še nisem mogel ustno ali pismeno vsem dobrotnikom zahvaliti, kar so mi oni darovali, storim zdaj očitno in rečem: „Bog naj stotero poplača vsem, ki so kaj za našo cerkev darovali. — Molil bom vedno s svojimi farani za-nje, kakor tudi za one, ki mi bodo še kaj darovali, kajti dolga imamo še dokaj, fara je majhna in nje prebivalci pa revni.“

Jurij Dernovšek,
farni oskrbnik.

Trgovinska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

Odsek sicer priznaje, da šolski zvezki, karte za čestitke, cenovniki, naznanila za oddajanje stanovanj, razdelitev učnih ur za učence nimajo prav za prav tiskovnopolijskega značaja ali literarnega izdelka, toda izjaviti se vendar ne more za to, da bi trebalo te izdelke izločiti iz obrtnega pojma tiskovnega izdelka ter njih prodajanje dovoliti prodajalcem papirja, a ne da bi si prej izposlovali dopustilo.

Ni dvojiti, da so rečene tiskovine kot potrebni predmeti obnega prometa postali potrebni trgovski predmeti ter jih imajo dandanes trgovci papirja mnogovrstno na prodaj; toda poudariti je tudi treba, da jih tudi mogoče naročevati pri knjigarjih, trgovcih s papirjem in tiskarjih, kateri že imajo dopustilo ter se je s tem dovolj skrbelo za prodajanje rečenih proizvodov.

Dalje je poudariti, da se rečene tiskovine izgotavljajo mehanični in so trgovanju z njimi priznana dovoljna olajšila v § 3. tiskovnega zakona od 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6. ex 1863.

O tem predmetu izjavile so se tri zadrage, da za prodajanje rečenih tiskovnih proizvodov ni treba zahtevati obrtnega dopustila. Odsek misli vendar navzlic temu, da ni nobene potrebe, prodajanje rečenih tiskovin še bolj olajševati ter že tako malo trgovino še bolj manjšati, in predlaga: „Zbornica naj se izjavi v zmislu tega poročila.“

Predlog se sprejme.

VIII. Gospod zbornični svetnik Fran Omersa poroča, da se je trgovska in obrtniška zbornica v Pragi obrnila do visokega c. kr. trgovskega ministerstva s prošnjo: naj izvoli pri visokem c. kr. finančnem ministerstvu delovati, da se v § 6. zakonskega načrta o colnini o žganih opojnih tekočinah, o zadavkovanju žganjice in izdelovanju stisnenih drožij, spojenih z izdelovanjem žganjice, zamenijo besede „izimši kuhanje, kurjavo in svečavo“ z besedami: „potem v zdravilne namene (izdelovanje vseh zdravil z alkoholom), za znanstvene namene ali za lepotečenje, kuhanje in svečavo“, da se nadalje nadzorska pristojbina 3 kr. od litra zniža na 0.5 kr. (50 kr. od hektolitra), dočim naj bi fabrike s samostojnimi finančnimi podružnicami bile popolnoma proste nadzorske pristojbine, in da se konečno ustanove določila o dopuščenosti trgovine s špiritom in da v obče obrtnikom osobito pa malim obrtnikom, da se dajo vsa olajšila, kadar upotrebljujejo špirit, ki je prost davka (denaturiran, odnosno tudi, za zdravila in druge obrtne namene, nedenaturiran).

Po gornjem § 6. morala bi biti izmed pogojev in opreznosti, potrebnih za brambo državnega zaklada tista žganjica prosta užitninskega davka, katera se upotrebljuje v obrtne namene in tudi za izdelovanje kisavca (jesiha), izimši za kuhanje, kurjavo in svečavo. Za ta nezadavkovani alkohol bode se pozneje v zmislu naredbe, ki se še ima izdati, pobirala takozvana nadzorska pristojbina. Odsek zmatra prošnjo praške zbornice za utemeljeno in predlaga: Slavna zbornica naj prošnjo praške zbornice pri visokem c. kr. trgovinskem ministerstvu priporoča. — Predlog se sprejme jednoglasno.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

(O smrti r. g. J. Jeriča.) Na prvo žalostno poročilo iz Št. Vida na Koroškem o nevarni bolezni pokojnikovi odpeljal se je takoj njegov rojak, č. g. dr. Janežič in kmalu za njim preč. g. msgr. Jeran, provincijal č. g. Evstahij in nekateri sorodniki k ljubljenski bolnici. Msgr. Jeran ostal je pri njem, da se vdeleži pogreba, ki bo jutri zjutraj ob 8. uri. Več čestilcev in prijateljev pokojnikovih je želelo, da bi se prepeljal v Ljubljano, kjer naj bi počival v domačih tleh; a razne zapreke so vzrok, da se bo pokopal na pokopališču v Št. Vidu. K pogrebu se je danes odpeljal predsednik „Kat. tiskovnemu društvu“, da položi venec na rakev večletnemu vredniku našega lista. Sedmina bo v četrtek dne 19. t. m. v tukajšnji stolnici; povabljeni so vsi prijatelji in znanci pokojnikov, ki se pogreba niso mogli vdeležiti.

(Izdajateljstvo) našega lista prevzel je z današnjim dnem č. g. Matija Kolar.

(Vabilo.) Letošnji redni občni zbor društva „Zveze slovenskih posojilnic“ se bo vršil dne 29. in ne 19. julija (nedeljo) ob 11. uri predpoludne v „Narodnem domu“ na Ptujem. Dnevni red: I. Poročilo predsednika o delovanju društva v letu 1887. — II. Poročilo tajnika. — III. Prememba pravil. — IV. Razni nasveti.

(Umrl je) po dolgem bolehanju 11. t. m. v Gablici pri Purkersdorfu blizu Dunaja preč. gospod Miroslov Ignacij vitez Friess, opat pri božjem grobu v Štepanji vasi pod Ljubljano ter kanonik metropolitne cerkve sv. Štefana na Dunaji, svetovalec dunajskega in ljubljanskega konzistorija, zlatomašnik itd. Porojen l. 1811 v Gradcu, bil je l. 1834 v mašnika posvečen ter je služil skozi 18 let v dušnem pastirstvu v sekovski škofiji. Leta 1851 postal je kanonik Savojsko-Liechtensteinove ustanove pri sv. Štefanu na Dunaji. L. 1857 prezentoval ga je Josip Maria Janez Nep. pl. Steinberg na Reki beneficijatom pri božjem grobu v Štepanji vasi. L. 1865 izprosil si je bil v Rimu naslov opata ter pravico nositi pontifikalija. V prejšnjih letih je rad prihajal v Ljubljano ter služil na vel. Šmarna dan večkrat slovesno sv. mašo v ljubljanski stolnici. Naj v miru počiva!

(Naš rojak), novi št.-lamberški opat, o. Omar Murnik, podaril je tisočak graškemu deškemu semenišču.

(Šolsko leto) na tukajšnjih ljudskih in srednjih šolah konča se jutri s primerno slovesnostjo.

(Vabilo) na Sokolov zabavni večer v spomin dr. Lovru Tomanu dne 15. julija 1888 na vrtu čitalnične gostilnice. Vspored: 1. Koračnica. 2. Govor. 3. Delibes: „Le roi l'a dit“, ouverture. 4. Strauss: „Die Glückskinder“, valček. 5. Pavlis: Divertissement iz Smetanove opere „Hubička“. 6. Telovadba. 7. Robb: „Veni, vidi, vici“, polka française. 8. Scherenzel: „Melodijski venec iz slovenskih pesmi“. 9. Helmesberger: „Rikiki“, polka mazurka. 10. Verdi: Overture k operi „Giovanna de Guzman“. 11. Telovadba. 12. Strauss: „Die Flattergeister“, valček. 13. Ipavec: „Domovina“. 14. Korel: „Na merendě“, polka hitra. 15. Koračnica. Godbo, katera bode svirala tudi med telovadbo, oskrbljuje popolna kapela c. kr. 17. pešpolka (baron Kuhu). Vstopnina za ude prosta, neudje plačajo 30 kr. za osebo. Začetek ob 8. uri zvečer.

(V Velikih Pecah) na Dolenjskem udarila je strela po noči med 7. in 8. dnem t. m. v ravnokar izdelano poslopje Antona Petu-a po domače Mežnarčka. Škode je blizu 3000 glđ. Požarna bramba šentviška je bila takoj na mestu požara ter je omejila ogenj. Pred 11 meseci je pogorela cela vas, in ljudje še niso pozabili lanske nesreče, ko jih že druga obišče. Pokazalo se je v novič, kako potrebna je požarna bramba in koliko more rešiti, če jo zadosti podpirajo; torej mladeniči šentviški, poprimite se krepko tega društva, in možje podpirajte jih, da pomagata sebi in bližnjemu v nesreči.

(Vabilo) h koncertu 14. dne julija na vrtu gospoda P. Mayrja ml. na korist „društvu za olepšavo kranjskega mesta“. Začetek točno ob 8½ uri. Vstopnina 40 kr. za osebo, 1 glđ. za rodino (treh oseb). Pri neugodnem vremenu preloži se koncert na prihodnji večer.

(Za slovensko šolo) vložile so prošnje pri dež. šol. svetu, oziroma naučnem ministru občine Podšreda, Gorjane v kozjanskem okraji in Velika Pirešica za šoli v Galiciji in G. Ponikvi. Tako je prav!

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico) imela bode 15. julija 1888 ob 3. uri popoldne v gostilnici g. Miklavca v Šmihelu svoj prvi občni zbor po tem-le dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednikov. — 2. Poročilo tajnikovo in denarničarjevo. — 3. Volitev novega odbora. — 4. Slučajni govori in nasveti. — Po zborovanju: govori, petje in prosta zabava. — Prijazno so povabljeni vsi domači in tuji udje in vsi tisti, ki želijo pristopiti imenovani podružnici. Odbor.

(Iz Štange) se nam poroča: Dne 10. t. m. obiskal je našo „šolo za silo“ okr. šol. nadzornik g. baron Taufferer. Bil je prav zadovoljen, ker so otroci dobro odgovarjali v vseh predmetih. — Dež nam silno nagaja, ker ljudje ne morejo sena sušiti. Črešenj je veliko segnilo; cena jim je nizka.

(Konjska družba.) V soboto dne 21 t. m. ob 10. uri dopoldne bo na cesarja Josipa trgu v Ljubljani na javni dražbi na prodaj 7 cesarskih žrebcev.

(Štiridesetletnica duhovniške službe) slavil je dne 9. t. m. veleč. g. dekan Gajšek na Dobrni.

(Sadjarsko razstavo) priredi letos od 29. sept. do 7. oktobra na Dunaji c. kr. avstrijsko sadjarsko društvo v proslavo 40letnice cesarjeve. Sadjerejci in trgovci s sadjem iz vseh avstrijskih dežel razstavili bodo svoje pridelke. Naznanila za razstavo sprejemala se bodo do 1. avgusta.

(Zrelostne izpite) na mariborski gimnaziji delalo je 15 osmošolcev. Pet jih je naredilo z odliko, sedem povoljno, dva sta pala za dva meseca, eden za eno leto.

(V Cerknici) je razpis II. učiteljske službe preklican.

(Sneg in slana) učinila sta minoli teden pogorenjem Štajerji mnoge škode.

(Vodovod) nameravajo napeljati s hribov v Maribor.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. J. Pečnik, kapelan v Gornjem Gradu pride v Celje; č. g. Fr. Nendel iz Griž v Št. Ilj; Nastavljeni so čč. gg.; J. Attender v Vidmu, A. Arzenšek v Gornjem Gradu in J. Krančič v Grižah.

Raznoterosti.

— Španska kraljica-vladarica. Iz Madrida se piše v pariški „Figaro“: Ginljiv prizor vršil se je nedavno na trgu „Puerta del Sol.“ Necega večera peljala se je kraljica s svojima majhnima hčerkama na sprehod; tu je zagledala duhovnika, ki je ravnokar stopil s Najsvetejšim iz neke hiše, v koji je dal tolažilo trudnemu zemskemu potniku za zadnjo težavno pot v večnost. Hitro je izstopila s svojima otrokoma ter ponudila duhovniku voz, sama pa je šla peš s princesinjami za Najsvetejšim. Neizmerna množica jo je ginjena vsled tega krasnega vzgleda ponižnosti spremljala. Prisedši do cerkve „Carmen“ je kraljica vstopila v božji hram ter opravila tam svojo molitev. Ko se je zopet prikazala pri cerkvenih vratih ter hotela zasesti voz, zaorili so do neba pozdravi in klici iz sre navdušene nebrojne množice.

— Zadnji bosanski kralj. „Bosnische Post“ javlja: Na podnožji gore Huma pri Jajcih izkopano okostje zadnega bosanskega kralja, nesrečnega Stjepana Tomaževića, došlo je v Serajevo ter se bo sedaj v deželnem muzeji po možnosti zopet sestavilo. Okostje je že jako strohnelo ter nekaterih delov, kakor reber, niti niso mogli več najti. Te ostanke položili bodo v stekleno krsto, koja bodo shranili v samostanski cerkvi starega kraljevskega mesta Jaje. Takó bo našel zadnji bosanski kralj dostojno počivališče.

— Najstariši doktor modroslovja je Robert Bunsen v Heidelbergu. Ko se je porodil leta 1811, položila mu je modroslovska fakulteta po starem običaji doktorsko diplomu v zibelko, ker je bil njegov oče ravno v isti dobi rector magnificus.

Telegrami.

Pariz, 12. junija. Zbornica je v današnji seji s 264 proti 219 glasovom potrdila nujnost predloga radikalne leveice, da se takoj odpravijo vse verske kongregacije. Nato je Boulanger strastno napadal zbornico in nasvetoval resolucijo, da predsednik republike razpusti zbornico. Floquet mu je ostro odgovoril, zavrnil nasvet ter odločno obsodil postopanje Boulangerjevo. Ta je gledé na osebne napade izjavil, da se je Floquet nasramno lagal. Predsednik je nato naznanil cenzuro proti Boulangerju, ki je ugovarjajoč kračenju govorniške prostosti izjavil, da odloži mandat, ter je zapustil dvorano. Zbornica je potrdila cenzuro.

Pariz, 13. julija. Dopoludne je bil zaradi včerajšnjih dogodkov v zbornici dvoboj mej Floquetom in Boulangerjem.

Pariz, 13. julija. V dvoboju mej Floquetom in Boulangerjem sta bila pri prvem napadu oba lahko ranjena, pri drugem napadu pa je bil Floquet na levi strani prs prav lahko, Boulanger pa na grlu ranjen. Vsled krvavenja Boulangerjevega se do sedaj ni moglo dognati, ali je njegova rana težka ali lahka.

Capetown, 13. julija. Vhod v rudnik Debeers pri Kimberleyu bil je sinoči v polnem plamenu. V rudniku je 800 oseb, mej njimi mnogo Evropejcev. Skoraj gotovo se bo ponesrečilo več ljudi.

Za pogorelce na Vinici, Goleku in Podklanjcem

so darovali:

Čast. župnija v Hinjah 7 gl. — kr.
duhovnija na Slapu 2 " — "
Gospod Anton Belec v Št. Vidu pri Ljubljani 20 " — "

Za cerkev sv. Jožefa Podklanjcem:

Gospod Anton Belec v Št. Vidu pri Ljubljani 11 gl. — kr.

Prisrčno se zahvaljujem vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam. Bog vsem stoterno poplačaj!

Na Vinici 7. julija 1888.

Juri König,
župnik.

Umrli so:

7. julija. Martin Župnik, gostač, 84 let, Ulice na Grad št. 12, Marasmus.

8. julija. Andrej Leber, delavec, 43 let, Poljanski nasip št. 50, Morbus Brighthii. — Karol Vidic, vrvarjev sin, 5 let, Tržaška cesta št. 30, Meningitis. — Jožefa Pregel, delavka, 24 let, Cesta v mestni log št. 11, jetika.

9. julija. Anton Petkovšek, hlapčev sin, 3 leta, Tržaška cesta št. 23, Hydrocephalus acut. — Frane Novak, delavec, 42 let, Vegove ulice št. 9, kap.

10. julija. Franca Tanko, uradnega sluge hči, 2³/₄ leta, Rimska cesta št. 1, Morbus Brighthii. — Marija Hartman, klobučarjeva žena, 52 let, Karlovska cesta št. 6, jetika.

11. julija. Karol Pance, gostilničar, 36 let, sv. Jakopa trg št. 11, vnetica možganske mreže.

12. julija. Alojz Varšek, mizarjev sin, 3 mes., sv. Petra cesta št. 62, jetika.

V bolnišnici:

5. julija. Martin Janežič, gostač, 51 let, vodenica.

5. julija. Jožef Dobrin, pek, 35 let, jetika. — Veneranda Zupančič, klobučarjeva žena, 55 let, Catarrhus intestinalis.

6. julija. Helena Ceglare, gostija, 80 let, Marasmus.

7. julija. Frane Gregore, delavec, 62 let, vsled raka v želodec.

8. julija. Marija Učak, gostija, 76 let, Tumor abdominis.

9. julija. Frane Snoj, zidar, 34 let, jetika.

V vojaški bolnišnici:

9. julija. Jakob Tič, infanterist, 23 let, jetika.

Tujci.

12. julija.

Pri **Matiču**: Dinkel, Wedelkind, Poltzer, Lamprecht, Ergerth, trgovci, z Dunaja. — Morawetz, inženjer, z Beljaka. — Ulman, potovalec, z Ogerskega. — vitez Gutmansthal-Benvenutti iz Gradea. — dr. Stepišnik iz Kranja. — Hauf, dijak, iz Kočevja.

Pri **Stonu**: Westen, Fischbah, Trostler, Sigmund, Mandl, Schubert, z Dunaja. — Schmieger iz Prage. — Sebitsch, e. kr. major, iz Celoveca. — baron May de Medicis, veleposelnik, iz Vinarije. — Dežela iz Idrije. — Grašič, duhovnik, iz Istre. — Fahrngruber, profesor bogoslovja, s Spodnje-Avstrijskega. — Hrastnik iz Starega trga. — Distler, potovalec, iz Nemčije. — Caputto, uradnik, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Weizman iz Štira. — Seitz, uradnik, iz Budimpešte. — Müller s Štajerskega.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	732.3	10.8	sl. vzh.	oblačno	30.00
12. 2. u. pop.	735.8	12.4	"	"	dež
9. u. zveč.	736.2	10.4	"	"	

Dopoludne o polu osmih močan nalliv, potem oblačno, zvečer deloma jasno. Srednja temperatura 11.2°C, za 7.8° pod normalom.

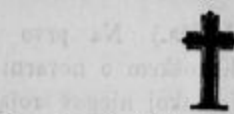
Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

13. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 80 kr.
Sreberna " 5% " 100 " " 16% "	82 " 40 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 30 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 35 "
Akije avstr.-ogerske banke	875 " — "
Kreditne akije	307 " 69 "
London	125 " — "
Srebro	— " — "
Francoški napoleond.	9 " 90 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 91 "
Nemške marke	61 " 22 1/2 "

Izdajatelj: Matija Kolar.

Previdnosti božji je dopadlo, visokočastitega gospoda

Jožefa Jeriča,

župnika v pokoji, izdajatelja „Slovenca“, katol. tiskovnemu društvu podpredsednika itd.

po kratki in mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, v 66. letu njegove starosti, dne 12. julija ob polu osmih zvečer, k sebi poklicati v boljše življenje.

Pogreb bo v soboto zjutraj ob osmih na kraji smrti, v Šent-Vidu na Koroškem.

Osmi dan po ranjcem bo v četrtek 19. julija v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani.

Blagi raniki bodi vsem prijateljem in znancem v molitev priporočen.

V LJUBLJANI, 13. julija 1888.

Žalujoči sorodniki.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., zimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislavoda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislavoda ima med vsemi evropskimi kislavodami največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislavoda v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislavoda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislavoda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivale, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniske prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enačih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske stotine na Štajerskem.

(30) V zalogi imata kislavodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah.

(56)

Cenilniki gratis in franko.

OTOMANE,

!!gld. 38 a. v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zjamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupeem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratten) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Adolf Roming,

podobar v Ljubljani, Breg št. 16,

se priporoča prečastiti duhovščini za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko njegovo, kakor: altarje, lece, tabernakeljne in spovednice. Isti prevzame tudi križeve pota in druge cerkvene naprave ter najboljše skrbi, da se po slogu in dobro izvrše.

Prenovljenja se po najnižji ceni oskrbje.

Za častna naročila prosi se najvdaneje.

(10)